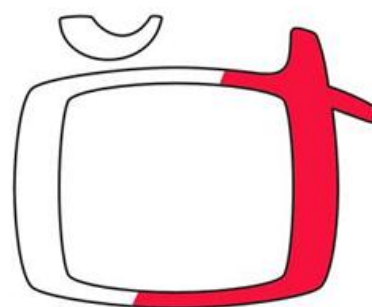

**VZDĚLÁVACÍ
POŘADY VE
VYSÍLÁNÍ
ČESKÉ
TELEVIZE
V ROCE 2011**

20.února 2012

ČESKÁ TELEVIZE

OBSAH

Úvod	2
Vzdělávání dětí a mládeže	3
Vzdělávání dospělých	4
Programová vize v oblasti vzdělávání pro období 2012 – 2013	10
Data a shrnutí - vzdělávací pořady ČT	13
Závěr.....	17

Úvod

Materiál „Vzdělávací pořady ve vysílání České televize v roce 2011“ byl vytvořen na základě usnesení Rady ČT č.64/06/11.

Vzdělávací pořady patří mezi základní atributy veřejné služby, tak jak její úkoly definuje Kodex ČT. Vzdelávání prostupuje v různé míře všechny programy České televize. Materiál popisuje, které konkrétní vzdělávací pořady v roce 2011 do svého programu ČT zařadila, jak se na něm podílely plnoformátové programy ČT1 a ČT2 a jak ke vzdělávání přispělo zpravodajství na ČT24. Rok 2011 byl prvním, kdy Česká televize přistoupila k vyhraněnější definici svých čtyř programů (i když ČT24 a ČT4 jsou tematicky definovány z principu už od samého počátku. ČT24 jako zpravodajský a ČT4 jako sportovní program). Tou nejzásadnější změnou v roce 2011 bylo, že ČT1 posílila svoji roli na poli dětských vzdělávacích pořadů a ČT2 zase v oblasti vzdělávání pro dospělé, protože z ní zmizel sport.

Rok 2011 se nesl v duchu zintenzivnění vzdělávacího charakteru celé ČT. Klíčovým rokem v proměně České televize v prostor vzdělávání se potom stane rok 2012.

Prioritami televizního vzdělávání v České televizi v loňském roce byly zejména podpora v rozvíjení a doplnění školního vzdělávání s důrazem na dětského diváka, rozšíření obzorů prostřednictvím neformálních metod a využití zájmů diváků s důrazem na mladé diváky, motivace, inspirace a prohloubení poznání dospělých a v neposlední řadě zlepšení znalostí a dovedností tak, aby lidé stačili vývoji lidského poznávání v oblasti nových technologií, jazykové vybavenosti, zdravotní, finanční i jiné gramotnosti a další znalosti pro rekvalifikaci a možnost nové kariéry.

Česká televize podporovala zájem o vědu, výzkum a přírodní vědy obecně, výuku moderních dějin pro děti a dospívající, rozvoj tvůrčích dovedností, spoluúčast na prevenci sociálně-patologických jevů, rozvíjení zájmového vzdělávání.

Celoživotní vzdělávání prostupuje napříč vysíláním okruhů České televize. Od dokumentární tvorby a náročnější publicistiky až po zprostředkování špičkových uměleckých zážitků, které jsou nedílnou součástí televize veřejné služby na poli poznání světové kinematografie, divadla nebo hudby. Kromě toho dostalo velký prostor i nepřímé vzdělávání, nenásilnou formou zprostředkované třeba i ve formě zábavných pořadů jak pro dospělé tak i pro děti.

Materiál, tak jak je koncipován, vychází z metodiky, jak se podobné přehledy vzdělávacích pořadů dělaly v minulosti. To souvisí i s faktem, že v říjnu 2011 nastoupil nový generální ředitel Petr Dvořák a s ním i nový management televize, včetně ředitele programu. Nové vedení proto jen rekapituluje stav věcí a programové schéma v podobě, jak jej převzalo. Materiál neobsahuje hodnocení pořadů a pojetí programu, popisuje trendy a shrnuje zaměření pořadů, které byly do vysílání v daném období zařazeny.

1. Vzdělávání dětí a mládeže

Novinkou pro rok 2011 se stalo od pondělí do pátku interaktivní a živě moderované pásmo **Planeta Yó**, do kterého byly zařazeny vzdělávací pořady:

- **Vzduchoplavec Kráčmera** – vlastivědný cyklus, který vznikl díky grantové podpoře MŠMT.
- **Pátrání světlušky Lucie** - zábavná věda pro děti.
- **Jmenuji se...** - vzdělávací cyklus na podporu empatie o malých imigrantech žijících u nás.
- **Vaření? Hra pro děti** - animovaná kuchařka.
- **Tykadlo a Pomáhejme si** – publicisticko-vzdělávací pořady.
- **Hra na zelenou** – soutěžní ekologický pořad.
- **Záhady Toma Wizarďa** – pořad zaměřený na popularizaci dějin a zeměpisu České republiky.
- **Šikulové** – pořad plný dovedností pro děti.
- **Věříš si, Bludiště, Za školu** – pořady prověřující znalosti, dovednosti a fyzickou kondici odvážných chlapců a dívek.

Z akvizic je nutno ještě zmínit animované pořady **Byl jednou jeden vesmír**, **Byl jednou jeden člověk** a **Byla jednou jedna planeta**.

Kromě planety Yó se v odpoledním vysílání objevil také soutěžní pořad pro děti z Mensy s vysokým IQ nazvaný **Fenomén**.

Se zemědělskou činností se mohli diváci potom seznámit v pořadu **Malá farma**.

V podvečer Česká televize tradičně vysílala kromě **Večerníčku** animovaný cyklus **České pexeso**, **Evropské pexeso** i animovaný seriál **Dějiny udatného českého národa** či osvětový pořad **S Hurvínkem za lékařem**.

Sobota dopoledne na ČT1 se vyznačovala vysíláním vzdělávacích pořadů zábavnou a hravou formou. Mimo jiné to byly:

- **Watch Cecilia** - akviziční jazykový kurz.
- **Moudronos** - dětská encyklopedie s chytrým klaunem.
- **Opera nás baví** – hudebně vzdělávací cyklus popularizující operu.
- **Rande s fyzikou** – nenásilné vzdělávání, „i fyziku si můžete zamilovat“.
- **Kapitolky o havěti, Obyvatelé českých vod** – přírodopisné pořady.
- **V kůži předků** – zábavný dějepis
- **Bimbulí, Kostičky** – pro mladší školní věk.
- **Zprávičky** – zpravodajský magazín s dětským mini parlamentem a animovanou sérií slovíčka.

Z akvizičních pořadů je třeba na ČT2 zmínit naučný cyklus **Cesta do vesmíru**, francouzský cyklus o rodinných zvycích a rituálech **Všechna rána světa**, cyklus o tradičních tancích celého světa **Tancuj, tancuj** a co všechno dělají děti různých států, přinášel cyklus **Hurá ze školy**. V deseti epizodách byly také představeny **Záhady starého Egypta**. Nejvýznamnější pozoruhodnosti přinesla také série krátkých prezentačních spotů **Památky UNESCO**.

Do vysílání byly zařazeny také pořady zaměřené motivační cykly pro mládež, mimo jiné: **Česká škola na evropské úrovni** - soutěž o titul Nejlepší česká škola, **Škola snů**.

Kromě pravidelných pořadů ČT nabídla také pořady popularizující vědu, talenty a dovednosti.

Zlatý oříšek – záznam slavnostního udělování cen dětem za jejich mimořádné výkony.
České hlavičky – slavnostní vyhlášení vítězů soutěže mladých vědců za nejvýraznější počín, projekt nebo odbornou činnost na poli vědy a techniky.

Mezi stálice na televizní obrazovce se znovu zařadil **Diktát** – pravidelná prověrka znalostí z češtiny se Zdeňkem Svěrákem, která i loni zahájila nový školní rok.

2. Vzdělávání dospělých

Ve vzdělávání pro dospělé diváky sehrál velkou úlohu v minulém roce projekt **Televizní akademie**. Každý den od pondělí do pátku se diváci na ČT2 setkávali na ploše 120 minut s pořady zaměřenými v konkrétní den na jedno téma. Pořady byly proloženy živými vstupy s hosty.

- **Historie** – Václav Žmolík zval do studia renomované historiky, se kterými diskutoval nad tématy historických pořadů, vysílaných v rámci pásma
- **Evropa** – Jan Kovařík seznamoval diváky s děním nejen v EU ale i evropských metropolích a společnosti obecně
- **Umění** – Jitka Novotná moderovala pásmo věnované umění všech žánrů
- **Lidé a společnost** – Zuzana Burešová v pásmu, které uvedlo pořady o rodině, škole a společnosti
- **Planeta Země** – Petr Horký s hosty diskutoval o pořadech věnovaných vědě a technice

2.1. Osvětové pořady

Mezi osvětové pořady se zařadily rady řidičům v pořadu **STOP jak na ČT1, tak ČT2**. Spotřebitelské rady ve všední dny poskytoval na ČT1 cyklus **Černé ovce a Testoviny**. Finanční gramotnost učil na ČT1 ve čtvrtek pořad **Suma sumárum, aneb kde jsou mé peníze (pořad na ČT1 s následnou diskuzí na ČT24)** a nová povolání si mohli vyzkoušet v pořadu **Devatero řemesel**.

Výročí týdne připomnělo jako tradičně v neděli na ČT1 **Kalendárium**.

Servisními zábavnými i ryze vzdělávacími pořady dále byly „**Příběhy starožitností aneb Víte, co máte?**“ z produkce BBC.

Důležité informace přinášely handicapovaným občanům pořady **Klíč a Televizní klub neslyšících**.

Seniorům se věnovaly magazíny **Barvy života a Metuzalém**.

Multikulturní Evropu a národnostní menšiny přiblížily pořady **Babylon, Kosmopolit a Evropa dnes.**

Problematicke nezaměstnaností se věnoval pořad: **Hledám práci - Do práce.**

Mediální výchovou se zabýval pořad **Být v obraze a Věřte, nevěřte.**

Problematicku fyzického a duševního zdraví přinášely pořady **Medicína pro 21 století, Záhady duše, Ze závislosti do nezávislosti, Závislosti, Diagnóza, Moje medicína, Jsem tím, co jím?, Teleapatyka a Tajemství zdravého života.**

Dále byly premiérově odvysílány tyto osvětové pořady:

Game Page, O češtině, Magické hory, Kráska v šupinách, PORT, Tajemství zvířecího těla, Kde bydlely princezny, Mizející místa domova, Lom Leštinka, Zatopená historie, Zázračné studánky, Přírodní bohatství, Pod velkou čínskou zdí, Moldavsko, Anakonda v Německu, Poklady světa, Výtvarnické konfese, Rodina a já, Jak měníme školu, Nespravedlivé soudní procesy, Hýčkaný vetřelec, Netopýři ve tmě, Rozum nebo extrém, Mapy krajiny, Proměnlivá energie ČEZ.

Ve vysílání se také objevily jazykové kurzy, například zábavný kurz španělštiny **Asi son** či zábavný sitcom pro výuku francouzštiny **Extra French.**

2.2. Přírodopisy, cestopisy

Mezi tradičně oblíbené pořady patřili na ČT1 také cestopisy **Na cestě a Na cestě po Česku**, nově se představil cyklus **Rybí legendy Jakuba Vágnera**. Novým pořadem byl cestopis **Do moře míst a Výletníci.**

Ani v roce 2011 nechyběl **Magazín zahraničních zajímavostí** a oblíbené nedělní cykly **Objektiv a Toulavá kamera.**

Ekologickou problematikou oslovovaly dva pořady. **Nedej se!** a **Přidej se!**

Česká televize rovněž pokračovala v loňském roce ve vysílání zahraničních dokumentů v tradičních tematicky vyprofilovaných oknech, jako jsou zejména **Kamera na cestách, Království divočiny, Voda, moře, oceány** či **Zázračná planeta**

Mapováním hmotných památek na území České republiky si vytkl za cíl cyklus České památky, v němž byly uvedeny série **Krajinou příběhů českých hradů známých i neznámých a Zrezivělá krása.**

Českou krajinu přibližovaly cykly **Návraty k divočině, Krajem čapích hnízd, Tisíc let české myslivosti a Tajemství ukrytá pod hladinou.**

Premiérově byly uvedeny tyto pořady:

Zamilovaná zvířata, Tajný projekt: Voda, Bikini – ráj v zakázané oblasti, Benátský záliv, Lososí farmy, Golfský proud a nová doba ledová, Obří ryby – sen každého rybáře, Lovci pod hladinou, Královna mant obrovských, Peňu peňu – želvy z Celebeského moře, Legenda o křišťálové lebce, Lisabonská katastrofa, Šepot skal, Ostrov lorda Howea, Jiný pohled na žraloky, Cesta čaje a koní, Afrika z balónu, Útěk na Mauricius, Vůně cizích krajů, České kořeny ve Švédsku, Jak zachránit lipicány?, Expedice Libye, Řím neznámý, Když voda hrozí, Zachránci velryb, Jak zachránit kosatku, Medvíďata sama v lese, Africa obscura, Šamani odcházejí, Obdivuhodný svět přírody, Oceány, Zvířecí kameramani, Antarktida, Mělčiny Aliwa, Čtyři roční období pod vodou, Sumec – obr z jezera, Indie a země buddhismu, Soukromý život primátů, Mangrovy – ohrožené pobřeží Brazílie, Azory – ráj v nekonečné modři, Norsko, Tvary přírody, Havajské ostrovy – ráj velryb, Oceánští obři, Jižní Pacifik, Kamali, Papua Barat, Neuvěřitelní tvorové zvířecí říše, Krtek, Zachraňte tygra, Dokonalý dravec, Poušť Namib – boj o přežití, Mateřský pud u zvířat, Na našem syslím letišti, Vysoké Tatry – divočina zamrzlá v čase, Predátor X.

2.3. Dokumenty

Z domácí tvorby uvedla Česká televize více než 60 snímků natočených ve vlastní produkci či koprodukcí nebo zakoupených od nezávislých producentů.

Jedním z nejvýznamnějších dokumentárních projektů se věnuje atentátu na Reinharda Heydricha. Unikátní projekt **Heydrich – konečné řešení** se začal vysílat na podzim 2011 a mapuje život v Protektorátu Čechy a Moravy na ploše 44 půlhodinových snímků.

Uváděny byly také cykly jako **Hledání ztraceného času**, **Československý filmový týdeník**, **Ztracené adresy**, **Rodopská magie**.

Do komunistické české historie se vrátili i tvůrci cyklu **Po stopách třetího odboje**. Z dalších dokumentárních novinek to byly památkové cykly **Pevnosti**, **ProStory** a **Šumné stopy**.

Dějiny i zajímavá fakta přinášely velké dokumenty v cyklech **Věda technika**, **Mýty a fakta ztracené civilizace** a **Historický dokument – 20. Století**.

Mezi významné počiny patřily také kulturní dokumenty věnované osobnostem a událostem v pořadech **Jiří Suchý a jeho Perplex**, **Živý mrtvý Alois Jirásek**, **Jan Balabán**, **For Semafor**, **Doteky tance**, **Taxmeni**, **Cena Jindřicha Chaloupeckého**, **Letenka do ráje Dagmar Peckové**, **Hledání Jan Wericha**,

Premiérově byly uvedeny například tyto dokumenty:

Kauza profesorky Vackové, **Anežka Česká**, **Dálnice**, **Vítejte v KLDR**, **Okno nad Prahou**, **Řekni, kde ti mrtví jsou**, **Banderovci**, **Nesvatbov**, **Vše pro dobro světa a Nošovic**, **Všechny příští Černobyly**, **Andělská hra**, **Cinmaterapie**, **Invaze 1968: Ruský pohled**, **Povolání kaskadér**, **cyklus Velikonoce v Lužici a pod Lužickými horami**, **Mlčeti zlato**, **Můj pradědeček Čingischán**, **Bohemia Mia**, **Tahle země není pro starý**, **Valach**, **co bohu voněl**.

Na programu ČT1 běžely po celý rok ve středu v prime time dokumenty o slavných osobnostech filmu, televize a divadla – životní a profesní příběhy slavných v pořadech **Komici na jedničku**, **Neobyčejné životy** a **Příběhy slavných**. Dokument následoval film s konkrétní osobností.

Zákulisí českého filmu v první polovině roku v úterý na ČT1 odkryl dvacetidílný cyklus **Rozmarná léta českého filmu 1989 – 2009**. Prostřednictvím více než 200 osobností českého filmu si divák připomněl vrcholné okamžiky spojené s kinematografií po sametové revoluci. Dokument opět doprovázel film vážící se k danému roku, který v drtivé většině koprodukovala Česká televize, a získal ceny Českého lva.

Vedle premiér dokumentů a velkých cyklů je nutné zmínit ještě jeden výrazný dramaturgický počin. K nejvýraznějším dokumentárním projektům roku 2011 se přiřadila **Inventura Febia** – výběr 100 nejlepších dokumentů společnosti Febio za uplynulých 20 let pod supervizí režiséra a producenta Fera Feniče.

2.4. Náboženské pořady

Tradičně každý týden sledovali diváci **Sváteční slovo**. Kromě toho byly zařazeny do vysílání pořady **Křesťanský magazín** a **Cesty víry**. K novinkám patřil cyklus **Uchem jehly**, ve kterém buď katolický anebo evangelický duchovní vždy diskutoval se známými osobnostmi o věcech mezi nebem a zemí. Tradiční místo ve vysílání měly sváteční bohoslužby **Urbi et Orbi**.

Premiérově byly také uvedeny dokumenty a cykly:

Hrabě Zinzendorf – síla přesvědčení, Pražské jezulátko, Tajemství jeskyně, Rok pražským arcibiskupem, Václav Havel a Dominik Duka: Společný výslech.

2.5. Soutěžní pořady

Ve všední se objevoval vzdělanostní znalostní pořad na ČT1 **AZ Kvíz**, v sobotu pak **Taxík** a ve čtvrtek večer **Vysoká hra**.

2.6. Pořady o životním stylu a životě společnosti

- **Chalupa je hra** – magazín pro chataře a chalupáře.
- **Bydlení je hra** – magazín o kultuře bydlení.
- **Hoby naší doby** – kaleidoskop zajímavostí ze všech oblastí lidských zájmů.
- **Černé ovce** – reportáže, testy a rady.
- **Testoviny** – rady pro spotřebitele.
- **Kuchařská pohotovost** – rady jak připravit pohoštění pro rodinu a přátelé.
- **Kluci v akci** – recepty všeho druhu zábavnou formou.
- **Pod pokličkou** – magazín o tom, co všechno víme o tom, co pijeme a jíme.
- **Hodinový manžel** – magazín pro domácnost.

2.7. Sobotní zábavné pořady na ČT1 s prvky vzdělávání.

Zázraky přírody - popularizace vědy, seznamování diváků s přírodními zákonitostmi.

Autoškola národa – prověřování řídičských schopností českého národa, pořad podpořilo Ministerstvo dopravy a dopravní policie.

Mimoschématově byly uvedeny také **Nominace na knižní ceny 2011 – Magnesia litera**, ekologické ceny **E. ON Energy Globe Award ČR**, **Ceny Paměti národa** a **České hlavy**.

2.8. Hudba a divadlo

Každou středu mohli diváci ČT2 sledovat nový pravidelný cyklus: **Zveme vás do divadla** na záznamy *divadelních inscenací...* Z *domácích* premiér to byla například **Černá díra** z Dejvického divadla, **Léda** z Činoherního klubu nebo **Lékař své cti** Divadla v Dlouhé. A mimo schéma, na vánoční svátky a v silvestrovském vysílání uvedla Česká televize záznam unikátního nastudování původní barokní opery **Kde je láska, je i žárlivost**, natočená v divadle na zámku v Českém Krumlově.

Ze zahraniční divadelní nabídky uvedla Česká televize premiéry baletů **Don Quijote** z Pařížské opery a **Šípková Růženka** v podání Královského londýnského baletu Covent Garden, oper **La Traviata** (Salcburský festival) a **Don Giovanni** (Curych) a mimo schéma o vánočních svátcích i premiéry produkcí tzv. nového cirkusu: **Zingaro show** a **Cirque du Soleil: Corteo**.

Z domácí koncertní nabídky roku 2011 ČT vysílala například **Symfonii tisíců** Gustava Mahlera s dirigentem Liborem Peškem, Šostakovičovu symfonii **Babí Jar**, **Baborák Ensemble** a recitály operních hvězd: **Plácido Domingo v Českém Krumlově** a **Barokní klenoty Magdaleny Kožené**. V zahraniční nabídce se objevil mj. **Novoroční koncert Vídeňské filharmonie**, **Cecilia Bartoli: Sacrificium** nebo **Los Angeles Philharmonic Orchestra Gala**.

2.9. Film

Vedle tématicky vyhraněných řad Filmových klubů našli diváci také nabídku kvalitní klasiky světové kinematografie. Nově se v programu Dvojky objevilo páteční vysílací okno nazvané **Animace na Dvojce**, kde se po retrospektivě české animované tvorby představily špičkové celovečerní snímky zahraniční, které nejsou určené pro děti. Česká televize tak v české premiéře uvedla řadu v zahraničí již dávno proslavených filmů: mj. **Valčík s Baširem** nebo **Persepolis**. Další významnou novinkou byl tzv. **Filmový klub speciál**, zaměřený na kinematografie Evropě sice vzdálené (např. Asie, Latinská Amerika), které ale již po řadu let sbírají vavříny na světových festivalech. Celkově na ČT2 odvysílala Česká televize přes 200 festivalových, uměleckých snímků ve Filmovém klubu, který běžel čtyřikrát týdně.

2.10. Dramatická tvorba

Pod názvem **Čapkovy kapsy** uvedla Česká televize v září nový cyklus povídek se spoustou hereckých es typu Viktora Preisse, Františka Němce, Tomáše Töpfera, Jan Hrušínského, Jana Hartla, Ondřeje Vetchého, Oldřicha Víznera, Karla Heřmánka, Miroslava Táborského či Arnošta Goldflama.

Jednalo se o unikátní projekt České televize, v rámci kterého mladí a talentovaní režiséři natočili klasické povídky zkušených scenáristů - Ivana Klímy, Václava a Věry Šaškových, Karla Čabrádka a Martina Šafránka. Každý z příběhů připomenul velké autorské i myšlenkové mistrovství Karla Čapka. Pro diváky bylo zajímavé srovnání s předešlými televizními verzemi povídek, které vznikly ještě v době Československé televize. Autoři Čapkových kapes nechtěli s předlohami příliš experimentovat, mnohem důležitější pro ně bylo „vdechnout život“ klasice.

2.11. Zpravodajství

Zpravodajský okruh ČT24 byl sice hlavně tokem aktuálních informací z domova a ze zahraničí, ale i zde diváci mohli najít vzdělávací pořady.

ČT24 mimo jiné vysílá např. talk show zaměřenou na ženský pohled na svět pod jménem **Tah dámou**. Zdravotnické osvětě se věnoval pořad **Tep ČT24**, k lepšímu poznání společnosti směřoval **Fokus ČT24** nebo pořad informující o fenoménech minulosti **RETRO**. Vzdělávací charakter má rovněž pořad sestavený z archivních filmových a televizních záznamů **Archiv ČT24**. Profilově ČT24 byla a je zaměřená zejména na analýzy společensky závažných témat, posilování a rozvíjení občanské gramotnosti, využívání občanské žurnalistiky, regionální zpravodajství a pokrývání významných společenských událostí. I zde je ale tok aktuálních informací doplněn o pořady vzdělávací vedoucí k lepšímu poznání a pochopení naší světa kolem nás.

3. Programová vize v oblasti vzdělávání pro období 2012 – 2013

Vzdělávání – pilíř veřejné služby

- Vzdělávací pořady budou patřit k pilířům modernizace a transformace ČT v progresivní normy tvořící televize veřejné služby, která započala 1. ledna 2012.
- ČT chce být progresivní televizí, která sleduje nejnovější trendy, používá nové metody, anticipuje potřeby společnosti a nahrazuje zastaralé formy novými.
- ČT proto bude v oblasti vzdělávání více využívat nová média, tj. hlavně internet, širokopásmový internet a všechny možnosti, které přináší digitální vysílání.
- ČT bude rozvíjet vzdělávací pořady ve všech dostupných žánrech pro děti i dospělé, ať již se jedná o dokumenty o vědě a výzkumu, reality show, soutěžní vzdělávací hry.
- Jednou z priorit je i příprava vzdělávacího obsahu pro budoucí okruh s pracovním názvem ČT3.

3.1. Koncepce vzdělávacích pořadů podle cílových skupin

3.1.1. Cílová skupina: 3 – 7

V tomto věku dítěte jsou to především rodiče, kdo vybírá, na co se dítě bude dívat. Z toho pohledu ČT musí mít respekt u rodičů, kteří hledají silnou a bezpečnou alternativu ke komerčním dětským kanálům. V pořadech ve vlastní výrobě se bude ČT snažit zaujmout zapojením nových velmi kvalitních autorů. Chceme dětem nabídnout pořady, které reflektují české prostředí, hudbu, která vychází z melodiky písniček, které děti znají, a přitom dát pořadům moderní a interaktivní formu.

V případě zahraniční akvizice nabídneme moderní formáty pro předškolní děti s důrazem na rozvoj jejich osobnosti a bezpečné dětství.

3.1.2. Cílová skupina: 8 - 14

České školství momentálně prochází jakousi deziluzí a krizí důvěry ze strany rodičů a zatím to nezměnila ani před pěti lety odstartovaná reforma. Velká část současných rodičů si uvědomuje nízkou kvalitu školního vzdělávání a zastaralý přístup učitelů a přitom vnímá vzdělání jako velkou prioritu pro své děti. Podle výzkumu provedeného v roce 2011 čeští rodiče utrácejí ve srovnání s jinými evropskými státy jednu z nejvyšších částek za mimoškolní vzdělávání. Děti tráví v průměru devět hodin týdně v různých kroužcích, kurzech, trénincích.

Toto číslo je také nejvyšší v Evropě.

Jak této situace „využít“ ve prospěch České televize? Domníváme se, že bychom pro tuto věkovou skupinu měli nabídnout vzdělávání, které odpovídá době: to je hlavně propojené s internetem. Pořady děti pro určitou oblast namotivují a na internetu se pak mohou dozvědět více. Naleznou zde rozšiřující informace, testy, kvízy, slovníčky.

Samotné televizní pořady budou připraveny atraktivní formou tak, aby se děti dozvíдалy nové věci jaksi mimochodem. Vzdělávací pořady nemusí být orientovány na jeden obor, ale mohou nabízet *mezioborový přístup* – tj. přinášet spojené poznatky například ze zeměpisu a ekologie.

3.1.3. Cílová skupina 15 +

V roce 2011 ČT2 vysílala oborově zaměřenou Televizní akademii, do roku 2012 jde ČT s heslem, že „vzdělává“ celým programem ČT2 a valnou většinou okruhem ČT1. Z celkem vytrvalých diváckých preferencí se ukázalo, že dospělí diváci se zajímají především o historii, přírodu, přírodní vědy a cestování. Menší zájem vykazovalo umění a společenské vědy. Ani ty ale ČT pomíjet nehodlá.

Akvizice pořadů se soustředí veškeré oblasti života. Výroba českých vzdělávacích pořadů a dokumentů by se měla orientovat na česká specifika: českou historii, českou vědu, českou přírodu. Umění a společenské vědy dostanou prostor v ucelených menších a větších dokumentech.

Jako veřejnoprávní instituce se domníváme, že by se mělo dbát o to, aby v televizi vždy běžel jeden precizně dělaný aktuální magazín o vědě a pokud možno nestranné – sponzory nezatížené pořady o zdraví.

Z hlediska vzdělávacích potřeb je u dospělé populace dále potřeba vyvíjet pořady týkající se finanční gramotnosti, jazykového vzdělávání a orientace na trhu práce.

Dále by bylo vhodné přinést pořady, které rozvíjí vyšší povědomí kritického spotřebitele a pořady o zdravém životním stylu či rodičovství.

Co se týče formy, ve vzdělávání dospělých chce ČT použít co nejširší paletu – od klasické dokumentární formy, přes docusoap, docudrama až po soutěže. I nadále budeme přinášet široké spektrum filmové tvorby s důrazem na art filmy. ČT1 ani ČT2 neopomene zařazovat do vysílání hudební pořady, divadelní tvorbu i zábavné pořady s vzdělávacími prvky.

ČT2 chce do budoucna více vzdělávat přibližováním špičkových děl světové kinematografie. V lednu odstartoval cyklus **Velikáni filmu, vysílaný vždy dvakrát týdně**, který rozšíří další cyklus **Herecké legendy** přinášející to nejlepší z minulosti i současnosti.

3.2. Koprodukce a spolupráce s EBU

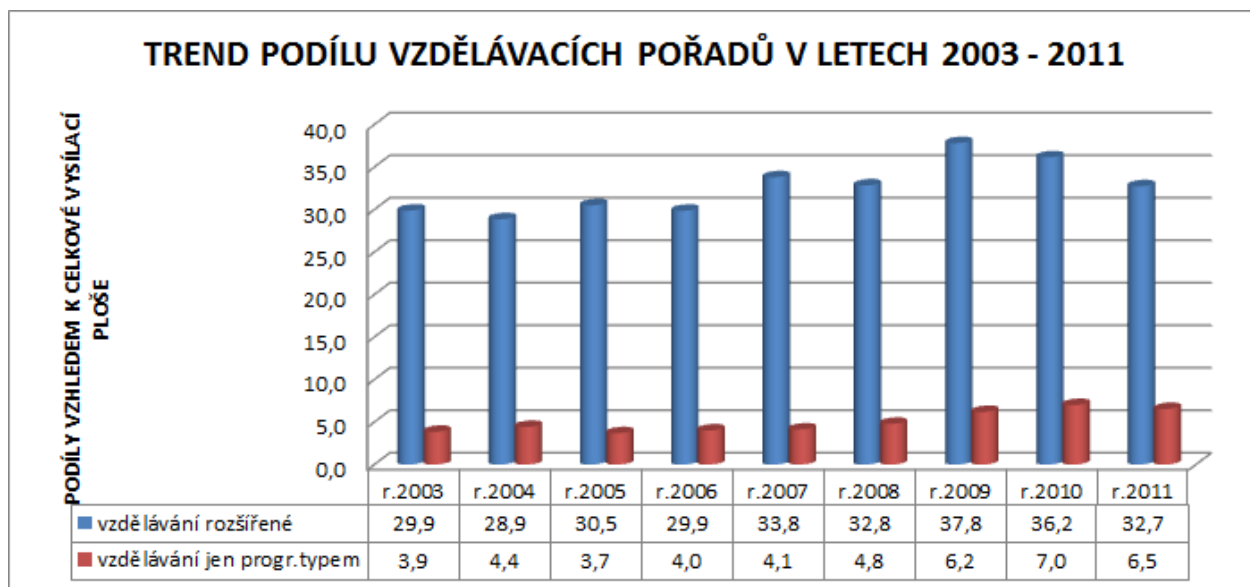
V minulých letech ČT pravidelně spolupracovala s EBU (Evropská vysílací unie) na některých vzdělávacích sériích. Spolupráce měla svá úskalí, ale přinesla většinou finančně výhodně zajímavé pořady. V současnosti se celý model spolupráce v rámci EBU modifikuje, rádi bychom tento proces monitorovali a zapojili se do něj.

3.3. Příprava na dětský a vzdělávací kanál ČT3

V současné době vzniká studie uskutečnitelnosti programové části zamýšleného dětského a vzdělávacího okruhu. S připravovaným dětským kanálem, který bude částečně vzdělávací, je potřeba již nyní u navrhovaných pořadů myslet na jejich případnou využitelnost do repríz. Z tohoto pohledu jsou vhodné vzdělávací série pro věkovou skupinu do 15 let s nezastarávajícím obsahem a moderním pojetím.

Zároveň je třeba dbát o to, aby si děti zvykaly používat web České televize, což bude zřejmě pro úspěch nového okruhu jedna ze stěžejních podmínek.

4. Data a shrnutí vzdělávání ve vysílání České televize.

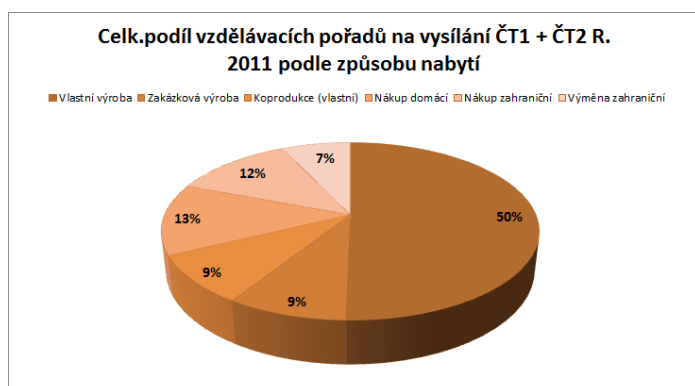
Výše uvedený graf předkládá významnou část, kterou kontinuálně Česká televize jako celek věnuje vzdělávacím pořadům. Téměř třetinový podíl udržuje od r. 2007. Kulminace v r. 2009 je daná především významnému výročí listopadu 1989.

Vzdělávací pořady ve vysílání ČT1 a ČT2 v r. 2011 podle programových typů

2011	v hod.-sumarizace VZDĚL.			v %	2011	v hod.-sumarizace vzděl. PREM			v %
Prog. typ EBU (skup.)	ČT1	ČT2	Celkem hod.	Celk.podíl na vysílání	Prog. typ EBU (skup.)	ČT1	ČT2	Celkem hod.	Celk.podíl na vysílání
dramatický/vzděl.	128,6	594,6	723,2		dramatický/vzděl.	4,3	255,8	260,2	
zábavný/vzděl.	322,1		322,1		zábavný/vzděl.	184,4		184,4	
hudební/vzděl.	48,5	477,3	525,7		hudební/vzděl.	5,6	132,6	138,2	
publicistický/vzděl.	83,4	730,4	813,9		publicistický/vzděl.	47,3	271,4	318,7	
dokumentární/vzděl.	291,3	1702,2	1993,6		dokumentární/vzděl.	97,5	310,5	407,9	
vzdělávací	276,4	871,2	1147,6	6,5	vzdělávací	119,7	303,8	423,5	7,6
náboženský/vzděl.	11,2	199,6	210,8		náboženský/vzděl.	6,6	96,3	103	
Celkem vys.plocha	8761,0	8761,0	17522,0	100,0	Celkem vys.plocha	3126,8	2454,1	5580,9	100,0
z toho celkem vzděl.	1161,5	4575,3	5736,8	32,7	z toho celkem vzděl.	465,5	1370,5	1835,9	32,9

Pozn.: do rozšířeného výběru vzdělávacích pořadů jsou započítány kromě vzdělávacího progr.typu také:
pořady dramatické (Film.klub,Noční f.k.,Zveme vás do divadla,Noční div.klub...),
pořady dokument.a publicistické, pokud mají v obsahu historii,umění,,životní styl,rady spotřebitelům),
pořady náboženské,
a pořady zábavné, pokud jde o soutěže vědomostní.

Z výše uvedené tabulky vyplývá důležitý fakt, a to že oba celoplošné programy věnují explicitně cíleným vzdělávacím pořadům zásadní a téměř shodný prostor. Stejná situace pak je i v pořadech jejichž vzdělávací funkce je implicitní, což jsou především dokumenty, publicistika, ale i dramatické pořady – např. divadelní představení a filmové kluby.

Polovinu vzdělávacích pořadů tvořila vlastní výroba, z toho 13% pak nákup domácí, téměř shodně (12%) nákup zahraniční.

Dalších 9% pak přispěly do vysílání zakázková výroba a koprodukce (vlastní).

Statistická ročenka EBU za r. 2010 potvrzuje, že přes dohodnutou konvenci – klasifikaci programových typů ESCORT, ne všichni členové vyplňují programový typ vzdělávacích pořadů dle tohoto pravidla. Nicméně, pro představu, jaký podíl vzdělávacích pořadů věnuje ten který vysílatel tomuto oboru, ve srovnání s ČT, tedy ČT1 + ČT2, předkládáme i tento zdroj:

Market	Organization	deklarovaný objem		
		vysílací plocha v r. 2010 *	hodin vzděl.	% vzděl.
Germany	ARD1 - Das Erste (a)	7749	-	-
	ZDF	8395	0	0
	Total Total ARD + ZDF	16144		
United Kingdom	BBC 1	8294	0	0
	BBC 2	7858	203	2,6
	Total BBC 1+2	16152		
	ITV1 (b)	8124	0	0
	Channel 4 (c)	8760	245	2,8
	S4C - Analogue (in Wales) (d)	0	?	?
	S4C - Digital	6569	0	0
France	France 2	7926	-	-
	France 3	7519	63	0,8
	Total France 2 + 3	15445		
	France 5	8166	0	0
Italy	RAI1	-	-	-
	RAI2	-	-	-
	RAI3	-	-	-
	Total RAI 1+2+3	-		
Spain	La 1	8234	0	0
	La 2	7913	326	4,0
	Total RTVE 1+2	16147		

(a) For the whole volume ARD1 data excludes afternoon ARD3 regional windows hours.
 (b) ITV hours include advertising and promotional time.
 (c) Channel 4 hours include advertising and promotional time.
 (d) S4C - Analogue (in Wales) figures are Welsh hours on analogue only. S4C - Analogue (in Wales) for 2001 includes all Welsh hours on S4C Analogue and S4C - Digital.

Market	Organization	deklarovaný objem		
		vysílací plocha v r. 2010 *	hodin vzděl.	% vzděl.
Netherlands	Nederland 1	6904	0	0
	Nederland 2	7231	0	0
	Nederland 3 / Z@ppelin	7665	0	0
	Total NPB 1+2+3	21800		
Belgium Flemish	VRT - een	4679	-	-
	VRT-Canvas/Ketnet	5289	-	-
	Total VRT TV1+Canvas/Ketnet	9968		
Belgium French	RTBF - La Une (TV)	0	-	-
	RTBF - La Deux (TV)	0	-	-
	Total RTBF 1+2	0		
Portugal	RTP1	6880	9	0,1
	RTP 2(a)	8414	230	2,6
	Total RTP 1+2	15294		
Austria	ORF 1	8201	-	-
	ORF 2 (b)	8532	-	-
	Total ORF 1+2	16733		
Switzerland	SRG-SSR SF 1	7242	213	2,5
	SRG-SSR SF 2	7968	0	0
	SRG-SSR SF info	8014	?	?
	SRG-SSR TSR 1	7898	0	0
	SRG-SSR TSR 2	8100	0	0
	SRG-SSR RSI La 1	8192	0	0
	SRG-SSR RSI La 2	8432	40	0,5
	Total SRG-SSR	64405		
Ireland	SRG-SSR HD Suisse	8559	?	?
	RTE ONE	7067	51	0,6
	RTE TWO	7861	0	0
	Total RTE	14928		

Market	Organization	vysílací plocha v r. 2010 *	deklarovaný objem	
			hodin vzděl.	% vzděl.
Sweden	SVT1	7918	-	-
	SVT2	4169	-	-
	Total SVT 1+2	12087		
Denmark	DR 1	7199	144	1,9
	DR 2	4185	419	9,5
	Total DR 1+2	11384		
	DR Ramasjang	5137	7	0,1
	DR K	3799	-	-
	DR HD	3292	-	-
	TV 2 Charlie a/s (a)	4164	-	-
	TV 2/DANMARK a/s	6640	-	-
Finland	YLE TV1	6168	43	0,7
	YLE TV2	6416	12	0,2
	Total YLE 1+2	12584		
	MTV3	3827	-	-
Norway	NRK1	8309	0	0
	NRK2	6476	0	0
	Total NRK 1+2	14785		
	TV2 Norway	6020	-	-
Iceland	RUV TV1	3952	429	9,6

(a) TV2 / Charlie was launched 2004

Market	Organization	vysílací plocha v r. 2010 *	deklarovaný objem	
			hodin vzděl.	% vzděl.
Poland	TVP 1	6464	171	2,1
	TVP 2	6250	34	0,4
	Total TVP 1+2	12714		
Romania	TVR1	6689	218	2,7
	TVR2	6583	388	4,7
	Total TVR 1+2	13272		
Hungary	m1	7013	10	0,1
	m2 (a)	8430	75	0,9
	Total m1 + m2	15443		
Czech republic	CT1	8278	305	3,5
	CT2	8050	923	10,5
	Total CT 1+2	16328		
Bulgaria	BNT 1	-	321	3,7
	BNT World	-	290	3,8
	Total BNT	-		
Russian Federation	Channel One Russia	7384	-	-
	Russia - 1	-	?	?

(a) From March 2000, m2 has increased its broadcast hours to 24 hours per day.

* Celkový počet hodin vysílání bez Teleshoppingu, reklamy, self promotion, vysílání z panoramatických kamer.

? = nenalezena odpovídající tabulka

- = příslušné políčko nevyplněno

0 = vyplněno číslo 0

Závěr

Česká televize dlouhodobě, jak ukazuje poslední analýzy EBU z roku 2010 (Evropská vysílací unie) patří mezi vysílatele s nejvyšším podílem vzdělávacích pořadů v rámci veřejnoprávních médií v Evropské unii. ČT měla v roce 2010 dle tabulky vypracované EBU vyšší podíl vzdělávacích pořadů i než **BBC nebo německá veřejnoprávní ARD a ZDF.** Z okolních států měla vyšší podíl než ČT pouze rakouská veřejnoprávní televize. Ve srovnání se skandinávskými zeměmi – Norsko, Finsko, Švédsko, Dánsko - měla ČT o několik tisíc hodin více. **Tento trend byl zachován i v roce 2011, a Česká televize znovu bude patřit mezi vysílatele, kteří vzdělávání věnují maximální možný prostor.**

ČT věnovala v roce 2011 téměř třetinu vysílací plochy (32,7%) vzdělávacím pořadům. **Polovinu vzdělávacích pořadů tvořila vlastní výroba,** z toho 13% pak nákup domácích, téměř shodně (12%) nákup zahraničních. Dalších 9% pak přispěly do vysílání zakázková výroba a koprodukce (vlastní).

Nejvýraznější změnou roku 2011 ale byla profilace programu ČT2 na prostor vzdělávání a poznání. V roce 2012 tento trend bude na ČT2 dále posilovat. Také na ČT1 posiluje vzdělávací role. Ve všední dny zařazením pořadu Taxík zvyšuje svůj podíl vzdělanostní soutěží. ČT pokračuje v cyklech Zázraky přírody nebo Autoškola národa. Na ČT2 se od nového roku vysílá vzdělávací filmový cyklus Velikáni filmu. Silnější postavení získaly dokumenty zaměřené na poznání. Běží každý den v hlavním vysílacím čase od 20:00.

Česká televize bude rovněž ve vyšší míře, než tomu bylo v minulosti investovat do původních cyklů ve vlastní výrobě. Dokumentů a vzdělávací publicistiky.

Posílení role vzdělávacích pořadů ve vysílání ČT pomůže nová strategie pro období 2012 a 2013, zmíněná v tomto materiálu a postupná transformace celého programu ČT2 v prostor vzdělávání, poznání a vysokého uměleckého zážitku. Vzdělávací charakter ČT by rovněž posílil nový dětský vzdělávací program ČT3, pokud k němu budou podmínky.